

Konferences „Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai. 2016”

REZOLŪCIJA

2016.gada 30.jūlijā
Rīgā

Kultūras ministrijas, Ārlietu ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Pasaules Brīvo latviešu apvienības (PBLA) un Eiropas Latviešu apvienības (ELA) sadarbībā organizētās

konferences “Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai. 2016” dalībnieki, kuri pārstāv Latvijai piederīgos un viņu organizācijas no ASV, Austrālijas, Austrijas, Baltkrievijas, Francijas, Igaunijas, Islandes, Itālijas, Īrijas, Kanādas, Krievijas, Latvijas, Lielbritānijas, Lietuvas, Luksemburgas, Norvēģijas, Somijas, Šveices, Vācijas un Zviedrijas,

Latvijas valsts pārvaldes un pašvaldību iestādes, sabiedriskās organizācijas, akadēmiskās izglītības un pētniecības iestādes, kā arī ieinteresētus individuus,

- ieklausoties diasporas organizāciju pārstāvju secinājumos,
- novērtējot Latvijas valsts iestāžu pasākumus, kuri jau tiek īstenoti ārpus Latvijas dzīvojošo latviešu identitātes stiprināšanai, kā arī Latvijā atgriezušos cilvēku specifisko vajadzību nodrošināšanai,
- ņemot vērā daudzskaitlīgo latviešu diasporu ārpus Latvijas, tās neizmantoto potenciālu un līdz šim nelielo remigrācijas apjomu, kā arī pētījumos secināto par bērnu straujo un eventuāli neatgriezenisko asimilēšanos mītņu zemju sabiedrībās,
- uzsverot pilsoniskās līdzdalības attālināto formu nozīmi diasporas iesaistei Latvijas sabiedriski politiskajās norisēs, īpaši ceļā uz nākamajām vēlēšanām,
- secinot, ka sekmīgākai Latvijas un tās diasporas mijiedarbībai nepieciešama pastāvīga un konsekventa rīcība, Latvijā un mītnes zemēs turpinot, stiprinot un izvēršot jau uzsāktos pasākumus, kā arī izstrādājot jaunus risinājumus un pasākumus,

aicina Latvijas valsts pārvaldes un pašvaldību iestādes, organizācijas, kuras pārstāv ārvalstīs mītošos Latvijai piederīgos un sabiedriskās organizācijas, īstenot rīcību šādās jomās:

Pilsoniskās līdzdalības veicināšana

1. atbalstīt regulāra konsultatīva un iekļaujoša diasporas pārstāvības foruma/kongresa rīkošanu diasporas virsorganizāciju vadībā diasporas stratēģiskā redzējuma definēšanai un iekļaušanai Latvijas valdības un Saeimas darba kārtībā attiecībā uz Latvijas izaugsmi, rīcībpolitikas virzību un diasporas ieguldījumu tajās;
2. atbalstīt portāla manabals.lv autorizēšanās sistēmas iespēju paplašināšanu, uzteicot ELA ieceri šajā portālā rosināt diasporai aktuālas iniciatīvas, un mudināt šādu iniciatīvu veidošanā un balsošanā par tām iesaistīties arī citas diasporas organizācijas, kopienas un pārstāvjus;
3. stiprināt diasporas organizāciju darbību interešu pārstāvības un pilsoniskās iesaistes jomā, īpaši attiecībā uz jauniešiem, un attiecīgi pielāgot valsts atbalsta instrumentu mērķorientāciju uz pilsoniskās izglītības un līdzdalības stiprināšanas iniciatīvām;

Izglītība un audzināšanas darbs

4. PBLA un ELA sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju (IZM), Latviešu valodas aģentūru (LVA), Valsts izglītības satura centru un Izglītības kvalitātes valsts dienestu izstrādāt diasporas izglītības attīstības koncepciju;
5. veidot informatīvu platformu, lai nodrošinātu informācijas apriti par pasākumiem un projektiem, kas veicina bērnu un jauniešu latvisko piederību, piemēram, diasporas un Latvijas skolēnu apmaiņa, studentu piesaiste, diasporas organizāciju un Latvijas pašvaldību sadarbība, patriotiskās audzināšanas pasākumi sadarbībā ar jaunatnes organizācijām Latvijā u.c.;
6. lai paplašinātu iespējas apgūt latviešu valodu, sekmētu Latvijas un diasporas skolotāju sadarbību un profesionālās kopienas izveidi, attīstīt vienotu izglītības platformu latviešu valodas apguvei tālmācībā, IZM un LVA sadarbojoties ar PBLA un ELA, t.sk. attīstot un turpinot IZM un diasporas organizāciju iniciēto projektu iestrādes, e-vidē veidojot tālmācības kursus atbilstoši latviešu valodas apguves līmeņiem;

Profesionāļu un uzņēmēju tīklošanās un sadarbības veicināšana

7. atbildīgajām ministrijām un to pārraudzības institūcijām, sadarbībā ar diasporas un Latvijas uzņēmējumu organizācijām, balstoties uz citu valstu pozitīvās prakses piemēriem un Latvijas prioritātēm, nospraust konkrētus rīcības virzienus un noteikt atbildīgos par diasporas latviešu uzņēmēju, dažādu nozaru speciālistu un zinātnieku apzināšanu, uzrunāšanu, tīklošanu un sadarbības veicināšanu, izstrādāt stratēģiju Latvijas diasporas iesaistei Latvijas tautsaimniecībā;
8. Latvijas ministru prezidentu aktivizēt pēc 2015.gadā notikušā Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju foruma izveidoto diasporas uzņēmēju konsultatīvo padomi kā platformu Latvijas diasporas uzņēmēju un dažādu nozaru speciālistu ieteikumu apkopošanai un nodošanai Latvijas valdībai un atbildīgajām nozaru ministrijām;
9. īstenot gudru, proaktīvu un konsekventu komunikāciju ar latviešiem pasaulē, aicinot tos iesaistīties un sniegt atbalstu Latvijas tautsaimniecības izaugsmes procesos;
10. apzināt Latvijas pašvaldību labo un slikto pieredzi diasporas piesaistes un iesaistes jomā, multiplicēt un veicināt pozitīvās prakses pārņemšanu citās pašvaldībās;

Kultūra

11. kopīgajā Latvijas valsts simtgades programmā iekļaut, atbalstīt un popularizēt diasporas virsorganizāciju iecerētos projektus, kas rosina Latvijai piederīgo pilsonisko līdzdalību, stiprina Dziesmu un Deju svētku tradīcijas saglabāšanu un latviešu kopienu sadarbību mītnes zemēs;
12. atbalstīt diasporas kultūras kopas, gatavojoties Latvijas simtgades Dziesmu un Deju svētkiem, radot iespēju Latvijas valsts budžetā iestrādāt finansējumu kultūras kopu mēģinājumu telpu un apdrošināšanas izmaksu segšanai;
13. attīstīt un paplašināt Kultūras ministrijas programmu "Latvijas profesionālās kultūras un mākslas pieejamība diasporas mītnes zemēs", sasaucoties ar Latvijas valsts simtgadei radītajiem materiāliem, t.sk. sevišķu uzmanību pievēršot bērnu un pusaudžu auditorijām;
14. diasporas bērnu valodas prasmju un saiknes stiprināšanai ar Latviju nodrošināt Latvijas Nacionālās bibliotēkas lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" darbību iespējami visās diasporas skoliņās, ņemot vērā pētījumus (Mieriņa, 2016), kas apliecina, ka grāmatu lasīšanai latviešu valodā ir otrais lielākais pozitīvās ietekmes rādītājs latvietības uzturēšanai svešumā.

Remigrācija

15. aicināt aktīvos remigrantus apvienoties, lai tuvākajā laikā izveidotu sabiedrisko organizāciju (NVO) remigrantu vajadzībām atbilstošas savstarpējā atbalsta sistēmas attīstīšanai, informācijas sniegšanai, un citas remigrantiem un potenciālajiem remigrantiem nepieciešamās palīdzības sniegšanai;
16. pašvaldībām domāt par remigrantu uzņemšanu un noteikt kontaktpersonu pašvaldībā, izstrādāt nometņu programmas, sagatavot remigrācijas pakalpojumu grozu pašvaldībā, izveidot sadaļas pašvaldību mājaslapās, lai aicinātu tautiešus atgriezties.